

DØV- BLIND- FØDT

INDENFOR RAMMERNE AF HANDICAPKONVENTIONENS ARTIKEL 3

Hvordan sikrer vi mennesker
med medfødt døvblindhed
menneskerettigheder, frihedsrettigheder
og naturlig værdighed?

Udgivet af Netværk Øst for praksisledere:

Aktiv Bo – Center for Handicap, Lolland kommune

Blindecenter Bredegaard – Region Hovedstaden

Døvblindehuset – Sociale tilbud, CFD

Geelsgaardskolen – Spor 3 og Ungdom, Region Hovedstaden

Kontakt til netværket

dbf@dbf-konventionen.dk

Foråret 2015

Formålet med Handicapkonventionen er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.

Handicapkonventionen, Artikel 1

Det vil sige, at:

formålet med Handicapkonventionen er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle døvblindfødte fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.

Netværk Øst for praksislede

DØVBLINDFØDT

HVAD ER DET FOR EN STØRRELSE?

Medfødt døvblindhed er en specifik funktionsnedsættelse, hvor kombinationen af syns- og hørenedsættelse først og fremmest medfører betydelige kommunikationsproblemer.

Medfødt døvblindhed omfatter:

- Mennesker, der er født med kombineret syns- og hørenedsættelse.
- Mennesker, der er blevet syns- og hørehæmmet, inden de har udviklet sprog.

Døvblindhedens udtryk varierer alt efter, hvor stor syns- og hørenedsættelse er. Mennesker med medfødt døvblindhed:

- er helt døde og helt blinde.
- er blinde med en funktionel hørenedsættelse.
- er døde med en funktionel synsnedsættelse.
- har en funktionel syns- og hørenedsættelse.

Artikel 3

Litra a)

RESPEKT FOR MENNESKETS NATURLIGE VÆRDIGHED, PERSONLIGE AUTONOMI, HERUNDER FRIHED TIL AT TRÆFFE EGNE VALG OG UAFHÆNGIGHED AF ANDRE

Døvblindfødte mennesker kan som udgangspunkt ikke indgå uafhængigt i en relation til deres omverden. Funktionsnedsættelsen gør, at *uafhængighed* kræver, at en kompetent partner er tilgængelig.

Skal det døvblindfødte menneske agere i livet, må der således være en partner indenfor rækkevidde, som kan vælges til og fra. Denne partner skal have de rette pædagogiske værktøjer samt de rette faglige og personlige kompetencer.

Partneren er kanalen til omverdenen. Partneren skal med egen krop og med udgangspunkt i det døvblindfødte menneskes individuelle behov og ønsker til kommunikationen taktilt formidle omverden: objekter, information, følelser, fysiske miljøer og praktiske gøremål.

Litra b)

IKKE-DISKRIMINATION

Alle døvblindfødte skal tilbydes samme muligheder. Uanset hvor i landet og uanset i hvilken kommune skal de have tilbudt kompetent og adækvat støtte, således at de *ikke diskrimineres* i forhold til den øvrige befolkning – og heller ikke i forhold til andre døvblindfødte borgere.

Da populationen er relativt lille, må det være en kommunal og regional forpligtelse at skabe tilbud eller støtte op omkring eksisterende tilbud med den nødvendige ekspertise.

Litra c)

FULD OG EFFEKTIV DELTAGELSE OG INKLUSION I SAMFUNDSLIVET

Den døvblindfødte skal have mulighed for at kunne ledsages af en kompetent partner, som uden egeninteresse kan være kanal og informationsbringer, så den døvblindfødte *kan deltage og inkluderes* i samfundslivet på egne præmisser.

Det kræver, at partneren gennem uddannelse opnår viden om teknologiske hjælpemidler, taktile og kropslige kommunikationsformer samt tilrettelæggelse af læringsmiljøer, hvor der tages højde for den taktil-kropslige perception.

Litra d)

RESPEKT FOR FORSKELLIGHED OG ACCEPT AF PERSONER MED HANDICAP SOM EN DEL AF DEN MENNESKELIGE MANGFOLDIGHED OG AF MENNESKEHEDEN

Gruppen af mennesker med medfødt døvblindhed er uhomogen. Der er stor forskel på graden af syns- og hørenedsættelse. Det samme gør sig gældende i forhold til de kognitive og fysiske udfordringer, som den enkelte har.

Derfor kan der, når basisgrundlaget af viden og værktøjer til at tilgå døvblindheden er til stede, være stor forskel på de pædagogiske og kommunikative strategier samt på indlæringsstilen, som den enkelte profiterer af.

Det kræver indsigt og erfaring at spotte de ofte subtile og diminutive forskelle samt se og acceptere dem som mangfoldighed i udtryksform og sproglighed.

Litra e)

LIGE MULIGHEDER

Alle døvblindfødte skal have *lige muligheder* for at udnytte deres fulde potentiale.

Uanset alder, syns- og hørerest, geografisk tilknytning samt tillægshandicap, skal der individuelt kompenseres med fuld rehabilitering for øje og med udgangspunkt i det dobbelte sansetab.

Litra f)

TILGÆNGELIGHED

Døvblindfødte er i den fysiske *tilgængelighed* dobbeltudfordret, fordi hverken visuelle eller auditive symboler kan bruges til at navigere efter.

Den døvblindfødte har oftest tillægshandicap af fysisk og/eller kognitiv karakter. Derfor er den døvblindfødte i sin færden i omverdenen afhængig af at have sin egen partner, som kan agere ledsager.

Det kræver, at partneren skal kunne indgå i en fysisk og psykisk nærhed som forudsætning for den døvblinde persons mulighed for at tilegne sig viden, information, udtrykke ønsker og træffe valg.

Litra g)

LIGESTILLING MELLEM MÆND OG KVINDER

Miljøet, som den døvblindfødte er i, skal have generel viden om, hvordan *ligestilling* sikres i alle relevante forhold.

Vi vurderer, at der ikke foreligger specifikke udfordringer indenfor denne litra i vores del af verden.

Litra h)

RESPEKT FOR DE UDVIKLINGSMULIGHEDER, SOM BØRN MED HANDICAP HAR, SAMT RESPEKT FOR DERES RET TIL AT BEVARE DERES IDENTITET

Fra fødslen af er det vigtigt at få afklaret, om eventuelle syns- og hørenedsættelser har et omfang, som kan beskrives med diagnosen medfødt døvblindhed.

Børnene skal tilbydes en skolegang, hvor et specialindrettet miljø kan skabe grobund for læring, og hvor der er *respekt* for deres særlige tilgang til læring gennem eller støttet af den taktile sans.

I ungdomsårene manifesterer deres tilgang til verden sig i deres krop og bevidsthed. Gennem en målrettet indsats, hvor den sproglige taktilitet udvikles, skabes deres identitet som døvblindfødt. Det ruster dem til at gå ind i voksenlivet bærende på deres egen, særegne *identitet*.

GRUNDTVILKÅR:

DET SPECIALISEREDE TILBUD

Tilbuddet bør være specialiseret til døvblindfødte. Der skal som minimum være en lille gruppe døvblindfødte, som sikrer, at tilbuddet kan uddanne medarbejderne og vedligeholde samt udvikle det faglige niveau.

Tilbuddet bør deltage aktivt i den nationale vidensdeling og udvikling af området.

Miljøet omkring mennesker med medfødt døvblindhed bør tilrettelægges på en måde, der tager højde for individuelle behov. For at det skal fungere optimalt, er det nødvendigt, at der tilrettelægges både i forhold til det fysiske og det sociale miljø.

GRUNDTVILKÅR:

DEN KOMPETENTE PARTNER

Det er en forudsætning for den døvblindfødtes ageren i verden, at partneren, som er øjne og ører for den døvblindfødte, er kompetent i forhold til fuld habilitering.

Der er nogle helt specifikke færdigheder og kompetencer, som partneren må besidde, så hun er i stand til taktilt-kropsligt at formidle informationer, viden, oplevelser og følelser.

Der er udarbejdet et papir omkring de specielle partnerkompetencer, hvor der er tilknyttet videoklip. Her kan du se eksempler på praksis holdt direkte op imod de enkelte principper i Konventionen – se mere på www.dbf-konventionen.dk.

GRUNDTVILKÅR:

VÆRDIGHEDSRUM

Udgangspunktet for at leve op til Handicapkonventionens artikel 3 er, at alle døvblindfødte indrømmes et værdighedsrum med et princip om tilgængelighed af en kompetent partner indenfor en armslængde.

Dette princip skal udgå fra den døvblindfødte, som selvstændigt kan vælge kontakten til og fra – men et fravalg er ikke ensbetydende med et fravalg af princippet men udelukkende et fravalg af kontakten i et selvvalgt tidsrum.

Værdighedsrummet beskriver den afstand, som defineres af den enkeltes krop, og som er grænsen for den enkelte døvblindfødtes værdighed, autonomi og uafhængighed. Træder vi som partner ud af dette rum, mister den døvblindfødte sine muligheder for at interagere med sin omverden – og dermed sin ligeværdighed.

DENNE PJECE ER RESULTATET AF EN LANG PROCES, HVOR FAGFOLK FRA HELE LANDET HAR VÆRET INVOLVERET OG HAR BIDRAGET MED DERES VIDEN OM TEORI OG PRAKSIS.

HVIS VI PÅ NOGEN MÅDE HAR FÆNGET DIN INTERESSE ELLER DU HAR BRUG FOR MERE VIDEN OG INDSIGT I MEDFØDT DØVBLINDHED, SÅ KAN DU PÅ WWW.DBF-KONVENTIONEN.DK LÆSE MERE OG IKKE MINDST FÅ VIDEOEKSEMPLER PÅ DE SÆRLIGE PARTNERKOMPETENCER, SOM ARBEJDET MED DØVBLINDFØDTE FORUDSÆTTER.

